# EXTRA NUMMER

VAN HET

# SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD,

**Dingsdag 10 Mei 1859.**


## LANDMAIL BERIGTN,

*loopende tot* 24 *Maart* 1859.

### POLITIEK OVERZIGT.

— Het tarief is na langdurige discussie met verschillende liberale amendementen verbeterd, aangenomen.

De minister van kolonien heeft de stukken betreffende de openstelling der havens aan de kamer overgelegd.

Men weet dat dr. *W. Bosch*, gepensioneerd chef van de geneeskundige dienst in Nederlandsche Indie, zich in der tijd tot de regering heeft gewend, om verschillende statistieke en andere stukken gedurende zijne dienst door hem zamengesteld, ten einde die te bezigen tot wetenschappelijke doeleinden, namelijk tot de bewerking eener geschiedenis der epidemie onder de Javanen van 1846 tot 1849. De regering heeft die geweigerd op grond van het besluit van 13 Januarij 1854. Daarover beklag door dr. *W. Bosch* aan de kamer. Het adres werd in handen van de commissie voor de verzoekschriften gesteld, die, nadat door den vorigen minister inlichtingen over de zaak waren verstrekt, rapport uitbragt, waarvan de conclusie luidde: Om het verslag te doen drukken en ronddeelen, alsmede een afschrift daarvan te verzenden aan den minister van kolonien, met uitnoodiging, om: 1°. alsnog voor zooveel geene redenen van algemeen belang zich daartegen verzetten, aan het verzoek in het adres van den heer *Bosch* vervat, te voldoen, en 2°. aan de tweede kamer der staten-generaal het gevoelen der regering te willen kenbaar maken omtrent de wenschelijkheid eener herziening van het koninklijk besluit van 13 Januarij 1854. De beraadslagingen over deze conclusie werd den 17den dezer gehouden, nadat de commissie had verklaard, dat zij het tweede gedeelte harer conclusie introk, omdat de minister reeds bij de deliberatien over het batig slot van 1856 had verklaard, het besluit van 1854 aan eene herziening te zullen onderwerpen.

De beraadslagingen over het eerste deel waren tamelijk langdurig. Het gold voornamelijk de vraag, of de kamer door de uitnoodiging, die daarin was vervat, niet hare bevoegdheid te buiten ging.

De heer *Godefroi* had een amendement op de conclusie voorgesteld luidende: »De kamer vertrouwende op de toezegging van den mi»nister van kolonien, dat het koninklijk besluit van 13 Januarij 1854 »aan eene herziening zal worden onderworpen, besluit de inlichtin»gen aan de kamer medegedeeld, bij schrijven van den vorigen minis»ter van kolonien van 9 Julij 1857, voor kennisgeving aan te nemen."

De conclusie en het amendement werden beiden verworpen, de eene met 41 tegen 21, het andere met 36 tegen 27 stemmen.

Op voorstel van den heer *Thorbecke* heeft de kamer eene nieuwe commissie benoemd, die nader rapport zal uitbrengen.

De minister van financien heeft kennis gegeven, dat hij de behandeling zijner voorstellen, betreffende het belastingstelsel, met het oog op de politieke omstandigheden, vooreerst wenscht buiten behandeling te houden.

Over het ontwerp, betreffende de wijziging van sommige accijnsen, waarvan het doel is, om de opcenten met de hoofdsom te vereenigen, hebben de stemmen gestaakt, zoodat daarover aanstaanden Donderdag zal worden overgestemd.

### ALGEMEEN OVERZIGT.

— De loop dien de zaken sedert ons vorig nommer genomen hebben, heeft verschillende phasen ondergaan en heeft nu in de laatste dagen een meer vredelievend aanzien gekregen. Hoewel lord Cowley nu uit Weenen is terug gekomen, zonder dat men eigenlijk nog iets zekers van den uitslag zijner zending weet, is de opinie te Parijs en te Londen toch, dat de weg tot eene schikking aanvankelijk althans gebaand is Ook wint het gevoelen veld, dat de zaak op een Europeesch congres afgedaan zal worden, waartoe het denkbeeld van Rusland moet zijn uitgegaan. De Londonsche *Spectator*, die het eerst deze bijzonderheid wereldkundig heeft gemaakt, voegde er bij, dat men nog maar alleen wacht op Oostenrijks toetreding, omdat Frankrijk daartoe reeds zijne *adhaesie* geschonken heeft. Reeds worden verschillende steden als de vermoedelijke zetels van dit congres genoemd, o. a. 's Gravenhage. Men zou op dat congres, zoo wordt al verder gezegd, van het denkbeeld eener contrôle der afzonderlijke verdragen van Oostenrijk met de Italiaansche staten uitgaan, welke contrôle door de groote mogendheden gezamenlijk zou worden uitgeoefend. Indien het bevestigd wordt, dat Frankrijk het voorstel tot zulk een congres heeft aangenomen, dan was daardoor onbegrijpelijk veel gewonnen, omdat Oostenrijk door eene weigering zich alleen tegenover geheel Europa plaatsen en bewijzen zou, dat het den oorlog zoekt. Intusschen blijft altijd nog het gevaar bestaan, dat er plotseling in Italie iets kan gebeuren, waardoor aan alle bemoeijingen der diplomatie op eens de bodem zou kunnen worden ingeslagen. Want de krijgstoerustingen duren voort, zoowel van den kant van Frankrijk, als van dien van Oostenrijk; vooral echter door laatstgenoemde mogendheid.

Intusschen is de Parijsche *Moniteur* eenige dagen geleden met een tweede artikel voor den dag gekomen (*zie later Frankrijk.*) Als men de herhaalde vredelievende verzekeringen, of de waarschuwingen en vermaningen, die daarin tot Duitschland gerigt worden, niet erkent, dan kan men zeggen dat men daaruit ten opzigte van Frankrijks ware bedoelingen niet veel wijzer geworden is. Over den stand der zaak vindt men er geen woord in; maar het artikel is met zoo veel diplomatieke bekwaamheid gesteld, dat men er uit kan opmaken wat men wil. Dit en een artikel van de *Patrie*, die doet uitkomen, dat de uitbarsting van een oorlog van de geringste toevalligheid kan afhangen, tempert eenigermate de verlevendigde hoop op het behoud des vredes. Voeg daarbij den hevigen, krijgszuchtigen toon der Weener dagbladen, die zoowel de laatste nota des *Moniteurs* als de eerste allerongunstigst beoordeelen. Vooral leverde de *Wien. Ztg.* een scherp artikel over die van 5 Maart waarin openlijk werd verklaard, dat Frankrijk zich verbonden had, Sardinie bij te staan, zoo het mogt worden aangevallen. »Wie heeft vergeten," zegt het blad, »hoe ten vorige jare in de Fransche troonrede de verdrukte nationaliteiten werden gevleid? Wie heeft het proces van Orsini vergeten en de openbaarmaking van het testament van dien moordenaar? Wie denkt niet aan het geschreeuw der Fransche half officieele bladen en de sympathie van allen voor Italie?" Het blad laat zich mede ongunstig uit over de onvoldoende wijze, waarop de Pruissische minister van buitenlandsche zaken, zich over de kwestie van den dag heeft uitgelaten, waarbij nog kan gevoegd worden, dat zich in Duitschland meer en meer een tegenzin begint te openbaren, om voor de afzonderlijke verdragen van Oostenrijk in de bres te springen. Als men dit een en ander overweegt — dan is het geen wonder, dat graaf Walewski dezer dagen zeide: »Wij dansen op buskruid!" — Maar hoe dit zij — op dit oogenblik heeft de hoop op het behoud des vredes — hetzij met of zonder grond — de bovenhand.

Van de afzonderlijke tractaten tusschen Oostenrijk en de Italiaansche staten gesloten — het hoofdpunt der kwestie — zijn nu sommige bekend. Het zijn defensive tractaten. Dat met Toskane werd gesloten den 1sten Julij 1815, weinige dagen na den vrede van Weenen; met Napels den 12den Julij daaraanvolgende; dat met Modena den 24sten December 1847, en kort daarop dat met Parma. Die verdragen behelzen zonderlinge bepalingen. Behalve, dat men daarbij verbindt tot bijstand bij een aanval van buiten, wordt er ook hulp toegezegd voor het geval van binnenlandsche onlusten. In dat met Napels staat bovendien, dat de koning zich verbindt, in zijn hand »geene veranderingen in te voeren, welke in strijd zijn met het monarchale beginsel, of met de door Z. K. K. majesteit voor de regering in de Oostenrijksch-Italiaansche provincien aangenomen beginselen;" terwijl in dat met Toscane Oostenrijk zich niet alleen verpligt, om de rust te helpen bewaren in Toskane, maar bovendien »in Italie." Inderdaad eene zonderlinge uitbreiding van het regt van bezetting der vestingen Ferara en Commacchio, in den Kerkelijken Staat, en van Piacenza, in Parma, Oostenrijk toegekend, het eerste bij art. 103 van het Weenertractaat, het laatste bij een den 10den Junij 1817 tusschen Oostenrijk, Spanje, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruissen en Rusland versloten verdrag. Het is dan ook begrijpelijk, dat dat de officieele *Wien. Zeit* niet alleen erkent, dat de evenbedoelde bepaling in het verdrag met Napels als verouderd zou kunnen worden opgeheven, maar ook, dat, zoo er in de met de Italiaansche staten gesloten vergragen eene bepaling mogt voortkomen, strijdig met hunne onafhankelijkheid, niets zal beletten, zoodadige bepaling te wegvallen. Te gelijkertijd, echter, bewijst de *Wien. Zeit.* er op, dat Italie reeds sedert geruimen tijd door de partij der omverwerping tot hare bijzondere werkplaats is gekozen. Zoolang, zegt dit blad verder, die partij geen hooge beschermers had, was zij weinig gevaarlijk, doch sedert Piëmont zich aan het hoofd der Italiaansche revolutie heeft gesteld, heeft, die partij zelfs tegen eene mogendheid als Oostenrijk eene ongehoorde vermeteldheid aan den dag gelegd. En nu blijkt dus eerst regt, zoo vervolgt de *Wien. Zeit.*, van hoeveel gewigt de tractaten waren tusschen de Italiaansche staten en Oostenrijk. Zoowel de veroveringszuchtige plannen van Sardinie, als de misdadige pogingen der propaganda zullen zich op die verdragen, als op onoverkomelijke rotsen, te pletter stooten, enz. Dus: de verdragen moeten blijven, doch zij kunnen worden herzien. Dat echter ook die herziening nog hare eigenaardige moeijelijkheid kan hebben, ligt voor de hand, zoolang Oostenrijk en zijne Italiaansche bondgenooten zich beroepen op het feit, dat Italië in een voortdurenden toestand van revolutionaire opgewondenheid verkeert, doch te gelijkertijd blijven ontkennen, dat zij zelve dien toestand hebben te voorschijn geroepen

Zeer merkwaardig is wat graaf Buol nopens deze tractaten zegt in eene dépêche, dezer dagen door hem naar Londen gezonden. Hij beschouwt die als wettig en natuurlijk en maakt van die gelegenheid gebruik, om zich in scherpe bewoordingen over Piemont uit te laten, hetgeen alleen, volgens hem, verantwoordelijk is voor de gisting, die allerwege op het Italiaansche schiereiland heerscht. Al verder verklaart graaf Buol, dat de regeringen van Italië alles behalve ongeneigd zijn om hervormingen in te voeren, wanneer zij dit maar zonder gevaar doen kunnen, hetgeen ook de rigting van het Pauselijk bewind is; al wat daaromtrent in een tegenovergestelden zin gezegd wordt, is laster. Zoo zal de ontruiming van den Kerkelijken Staat plaats hebben, zoodra Z. H. over eene genoegzame krijgsmagt beschikken kan, om de orde en veiligheid in zijn land te handhaven. Het kabinet van Weenen zelf heeft zooveel mogelijk iederen welbegrepen vooruitgang begunstigd. Eindelijk verklaart de Oostenrijksche regering, dat zij hoegenaamd geen vijandige bedoelingen jegens Piemont koestert en dit land niet zal aanvallen, zoo lang het Oostenrijksche gebied en dat der Oostenrijksche geallieerden door koning Victor Emanuel ontzien wordt.

De Londensche dagbladen hebben die dépêche aan een opzettelijk onderzoek onderworpen. De *Times* erkende die wettigheid van een diplomatiek standpunt beschouwd, maar wenscht om den vrede van Europa, dat dit document meer de abstracte beginselen vertegenwoordigt, waarvan de keizer uitgaat, dan den geest, waarmede hij vredelievende voorstellen denkt op te vatten. Voorts veroordeelt de *Times* de wijze waarop in de dépêche over den koning van Sardinie en graaf Cavour gesproken wordt. Ten slotte geeft de *Times* als zijne meening te kennen, dat de toekomst donker is, wanneer Oostenrijk zijn grooten invloed niet aanwendt, om den toestand van Italie te verbeteren. De *Daily News* geeft van den inhoud der bedoelde dépêche al spottende berigt. De *Economist* beoordeelt haar op dezelfde wijze als de *Times* en meent dat het Weener tractaat van 1815 niet gesloten werd, om van de onafhankelijke staten van Italie alleen Oostenrijksche provincien te maken. Wanneer echter de vorsten dier staten van hunne volken gescheiden worden door de gedachte, dat zij ten allen tijde Oostenrijks hulp *kunnen* inroepen en die waarschijnlijk *moeten* aannemen zoo dikwijls de inwendige rust en orde gestoord worden, dan wordt het klaar, dat er in het geheel geene onafhankelijke staten in Italie kunnen zijn.

Men weet, dat de verordening op de Donau-scheepvaart, welke ten vorigen jare door Oostenrijk en de andere oeverstaten is vastgesteld, als niet beantwoordende aan de bedoelingen van het Parijsche congres, dat de vaart op die rivier heeft vrijgesteld, werd beschouwd Dit geschilpunt is nu vereffend. De Donau-scheepvaart-acte is zóó gewijzigd, dat zij waarschijnlijk geene verdere moeite aan de diplomatie berokkenen zal. Oostenrijk, Beijeren en Wurtemberg hebben aan de andere landen het regt toegekend op wat onder de lieden van het vak de toevallige oevervaart genoemd wordt. Een uit zee komend schip zal in iedere haven, gelegen tusschen de zee en zijne eindbestemming, goederen en passagiers kunnen innemen en aan land zetten, en het zal op de terugreis hetzelfde regt genieten. Op den Beneden-Donau zullen alle landen het regt van oevervaart, in den meest uitgestrekten zin des woords, hebben. De bepalingen betrekkelijk de quarantaine zijn thans zoo vrijgevig als men maar kan wenschen.

In Engeland is de aandacht voor wat de binnenlandsche aangelegenheden betreft, hoofdzakelijk op de kwestie der parlementshervorming gevestigd. Aan meetings tegen de door het ministerie ingediende bill, is geen gebrek en algemeen is men van gevoelen, dat de regering in deze kwestie tegenover de resolutien van lord Jhon Russell het onderspit zal delven Wat zij alsdan zal besluiten ligt nog in het onzekere. Zal zij aftreden of tot eene parlements-ontbinding overgaan? De tijd zal het moeten leeren. Voor het overige verwijzen wij den lezer naar de zittingen van het parlement onder de *Engelsche Post*, later, mede te deelen.

De Holsteinsche Stenden zijn uiteengegaan, hoewel er eene uitnoodiging aan de regering was gerigt, om hunne vergaderingen nog voor eenigen tijd te verlengen en ofschoon hunne werkzaamheden niet waren afgeloopen. Over de hoofdzaak is echter door de stenden een besluit genomen, en zij hebben zich vereenigd met het zeer uitvoerige rapport hunner commissie betrekkelijk de voorstellen der regering rakende de constitutie. De discussie, die aan die aanneming voorafging, deed ten duidelijkste zien, hoezeer ten deze de denkbeelden der regering en der Stenden ook thans nog uiteenloopen; immers, bij den aanvang der discussie verklaarde de koninklijke commissaris dat de Stenden ten dezen geen andere bevoegdheid hadden dan tot het doen kennen van wenschen en voorstellen, doch geenzins tot het nemen van besluiten gelijk het door de commissie voorgestelde, waarop de voorzitter der Stenden in eene uitvoerige rede zocht te betoogen, dat de regering ten dezen ongelijk had, terwijl hij er o. a. bijvoegde, dat de meeste moeijelijkheden voortkwamen uit de omstandigheid, dat men te Koppenhagen Denemarken beschouwde als één land, en Holstein als een deel van dat land, terwijl de waarheid was, dat Denemarken eene uit verschillende landen zamengestelde monarchie was, waarvan Holstein een deel uitmaakte, dat echter te gelijker tijd een zelfstandig deel uitmaakte van den Duitschen Bond. Zou echter Holstein een afzonderlijk geheel worden, en een eigen wetgeving hebben, dan moest dat geheel Sleeswijk Holstein heeten. Van daar dat men thans ééne gezamenlijke grondwet voor al de deelen der monarchie, en onder gelijke medewerking van die deelen tot stand gebragt, verlangde. In het vervolg zijner rede werd de handelwijze der regering door den voorzitter zoo scherp berispt, dat de koninklijke commissaris in de rede viel, en zeide, dat dergelijke uitdrukkingen over de regering niet geoorloofd waren, waarop de voorzitter antwoordde dat het hem leed deed, dat de commissaris zich geraakt gevoelde, doch dat hij, spreker, niets anders had gedaan dan de zaak in het ware licht te stellen, terwijl hij besloot met nogmaals te verklaren, dat van de zijde der Stenden alles, van de andere zijde niets was gedaan. Al de volgende sprekers spraken in gelijken geest, en wezen o. a. op het regt, dat Sleeswijk en Holstein sedert 400 jaren hadden om vereenigd te zijn, terwijl o. a. de heer Lehmen verklaarde, dat men, als het geen vrede zou zijn, zou weten te strijden voor dat, wat het dierbaarste was voor den mensch. Nog was het echter voor de regering tijd om toe te geven. De koninklijke commissaris bewaarde verder bij dat alles een diep stilzwijgen, en ten slotte werd het voorstel der commissie goedgekeurd.

Volgens berigten uit Madrid heeft het kabinet thans weer sterk te kampen tegen de hof-intrigues, welke eigenlijk nimmer opgehouden hebben aldaar werkzaam te zijn in het belang der reactionaire partij. Zoo verneemt men dat de koningin, tengevolge daarvan geweigerd heeft een door den minister-president voorgedragen persoon tot intendant der civiele lijst te benoemen. Ook heeft zij verklaard den generaal Ros de Olano, die door den ministerraad was aangewezen om den generaal Concha te vervangen als kapitein-generaal van Cuba, als zoodanig niet te willen. Men zou aan dit verzet minder gewigt hechten, indien men niet bij ondervinding wist, dat dergelijke voorvallen dikwijls aanleiding hebben gegeven tot de aftreding van het kabinet. Sommigen willen hierin dan ook reeds eene voorbode van eene ministerieele verandering zien, welke thans te betreurenswaardiger zou zijn, omdat het kabinet de groote meerderheid in de Cortes heeft en meer dan de voorafgaande ministerien den constitutionelen weg schijnt te willen volgen.

De dagbladen van Konstantinopel van den 9den dezer behelzen geen nieuws van bijzonder belang; maar particuliere berigten van die dagteekening, over Frankrijk ontvangen, luiden zeer ongunstig voor het Turksche rijk. De toestand des rijks is zoowel in het stoffelijke als in het zedelijke zoo treurig als die ooit geweest is. In de Donau-Vorstendommen worden overal toerustingen tot gewapend verzet gemaakt voor het geval, dat de dubbele verkiezing van den heer Couza door de Porte voor ongeldig mogt worden verklaard, hetgeen echter onwaarschijnlijk is; want hoewel men daaromtrent geenerlei zekerheid heeft, is het echter waarschijnlijk, dat men die verkiezing als een *fait accompli* zal beschouwen.

De gouverneur van Bosnie heeft naar Konstantinopel geschreven, dat hij eene uitgebreide zamenzwering had ontdekt, en dat er eene nieuwe opstand, in verband staande met plannen van de Montenegrijnen, op handen was.

## Laatste Berigten.

— Men schrijft uit 's Gravenhage dat de heer Pels Rijken, laatstelijk ambtenaar in West-Indië in eene aanzienlijke betrekking naar Oost-Indië zal gaan.

— Gisteren morgen ten 10 ure heeft te Utrecht de ter aarde bestelling plaats gehad van den diep betreurden hoogleeraar mr. J. van Hall. Bij het graf hield de hoogleeraar mr. O. W. Vreede eene korte, maar kernachtige aanspraak, welke door mr. F. A. baron van Hall, broeder van den overledene, kort maar zakelijk werd beantwoord.

— Den 23sten stond voor het prov. geregtshof van N.-Holland teregt de persoon van Mattheus Oosterbaan, oud 39 jaren, van beroep stuurman ter koopvaardij, geboren en wonende te Amsterdam, beschuldigd: 1°. van twee valschheden en wel in een onderhandsch geschrift en in een geschrift van koophandel door het verzinnen van overeenkomsten en het stellen van valsche handteekeningen en 2°. het des bewustgebruik van die valsche geschriften, betaande in eene promesse met den naam der firma H. van Rijckevorsel, te Rotterdam en eene aanvrage om disconto ten name van den heer van Weber en die bij de Ned. Bank te hebben ingediend, welke handteekeningen zijn gebleken valsch te zijn. Het O. M. eischte bij monde van mr. A. J. Jolles schuldigverklaring en veroordeeling tot eene tuchthuisstraf van zeven jaren en vier geldboeten, ieder van ƒ 50. Na het voordragen der pleitrede door mr. E. S. van Raalte, die tot vrijspraak concludeerde wegens gebrek aan bewijs, is de uitspraak bepaald op 30 dezer.

— Men verneemt, dat het verzoek om gratie, aan Z. M. den koning door S. A. Hirsch ingediend, die, gelijk men weet, door de arrond. regtbank te Amsterdam wegens den bekenden aanslag op den heer Schwartz is veroordeeld, is gewezen van de hand.

— Het is nu uitgemaakt, dat het voorstel van Rusland tot het houden van een Europeesch congres over de Italiaansche aangelegenheid, door Frankrijk, Engeland en Pruissen is aangenomen, door Oostenrijk echter nog niet. Eene dépêche uit Weenen van 23 dezer houdt zelfs in, dat men daar aan het toetreden dier mogendheid twijfelde.

Het gerucht, als zou het congres te 's Hage gehouden worden, houdt stand. Men zegt zelfs, dat een kamerheer des konings der Nederlanden naar Parijs ontboden is, om over die aangelegenheid te onderhandelen.

— Den 20 heeft keizer Napoleon een revue over de keizerlijke garde gehouden. De houding der troepen was voortreffelijk. Bij het defileren lieten de troepen den kreet van *Leve de Keizer!* hooren.

Te midden der betuigingen van sympathie, hoorde men ook de kreten *Leve Italie!* hooren.

De *Pays* begroot het aantal der opgekomen nieuwsgierigen op 100,000.

— Uit Turin wordt berigt dat op den 21sten dezer het gansche koningrijk illuminatien zouden plaats hebben, ter gelegenheid van het verstrijken van het voor 10 jaren te Novara gesloten verdrag met Oostenrijk.


Van elk ongeteekend artikel in het Samarangsch Advertentie-Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat is de schrijver

J. H. DE GROOT.

*Gedrukt en Uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.*